

УДК 811.162.1'243'(079) (088.2)

ДЕРЖАВНИЙ СЕРТИФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН З МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ

Галина Чуба

*Ягеллонський університет,
кафедра українознавства,
вул. Пілсудського 13, 31-109 Краків, Польща
тел.: +48 12 423 21 95*

Представлено успішний досвід Польщі у запровадженні державних сертифікаційних екзаменів з польської мови як іноземної, описано структуру екзамену, стандарти вимог, методи оцінювання тощо.

Ключові слова: мовна сертифікація, польська мова як іноземна, рівні володіння мовою.

Праця над створенням та впровадженням системи сертифікації рівня володіння польською мовою розпочалась на початку 1990-х років з ініціативи Інституту полонійних досліджень Ягеллонського університету. Початково розробка єдиного тесту мовної компетенції мала на меті створити спільні вимоги до підсумкового екзамену з польської мови для студентів-іноземців, що навчалися у цьому закладі. Такий спосіб кінцевого оцінювання мовної компетенції іноземців, незважаючи на певні недоліки, загалом отримав схвалення з боку і викладачів, і самих студентів та підтвердив необхідність наступної праці у цьому напрямі, зокрема, стандартизації навчальних програм, реорганізації навчального процесу та розробки більш об'єктивної системи кінцевого оцінювання [2: 103].

Позитивний досвід краківських лінгводидактів швидко знайшов продовжувачів в інших університетських осередках, що здійснювали навчання іноземців, та, що особливо важливо, – підтримку держави. Ініціатори запровадження єдиного екзамену з польської мови як іноземної від початку наголошували, що їхня праця має не лише дидактичний характер, а й освітній, культуротворчий, політичний вимір та сприятиме піднесенню престижу польської мови у світі. У вступі до програми такого екзамену професор Владислав Мьодунка, один із головних натхненників та керівників цього проекту, вказував, що „польської мови треба навчати так, як навчають інших світових мов, зберігаючи при цьому повагу до того, що специфічне і неповторно польське” [4: 42–43].

Розробка сертифікаційних екзаменів з польської мови як іноземної тривала протягом кількох років. Головним осередком, який проводив цю роботу, став Інститут полонійних досліджень Ягеллонського університету. Водночас відбувалися численні робочі зустрічі та консультації з дидактиками з інших навчальних закладів, де також були студенти-іноземці.

Отже, процес підготовки сертифікації володіння польською мовою отримав широку підтримку держави. Зокрема, у статті 3 Закону про польську мову, прийнятого 7 жовтня 1999 року, було заявлено про запровадження державного екзамену з польської мови для іноземців з можливістю отримання ними офіційного

документа, що засвідчував би його результати. З цією метою було створено Комісію зі справ сертифікації польської мови як іноземної (Komisja ds. Certyfikacji Języka Polskiego jako Obcego), що відразу розпочала активну роботу зі створення екзаменаційних пакетів для проведення державного екзамену. Під час її роботи було глибоко проаналізовано досвід тих осередків, де проводилося навчання іноземців, залучено відповідних спеціалістів із Польщі та діаспори. Ось графік роботи Комісії у перший рік її діяльності, який відображає організацію та темпи праці Комісії і може стати добрим зразком для України. Головними завданнями Комісії зі справ сертифікації польської мови як іноземної на 2000 рік стали:

а) аналіз досвіду польських осередків навчання польської мови як іноземної щодо проведення та організації тестування;

б) опис мовної компетенції під кутом зору оцінки володіння польською мовою як іноземною на трьох рівнях – початковому, загальному середньому та вищому;

в) вибір моделі сертифікації володіння польською мовою на основі аналізу п'ятнадцяти можливих систем, застосовуваних щодо європейських мов та пропонуваніх ALTE;

г) підготовка проекту розпорядження міністра національної освіти щодо принципів проведення державних екзаменів з польської мови для іноземців, які виявили бажання отримати офіційний документ, що засвідчував би його складення;

г) організація робочої групи для підготовки пробних тестів для презентації на спеціальній конференції, організованій у травні 2000 року в Полонійному інституті у Кракові;

д) презентація пропозицій Комісії під час роботи конференції Американського польського інституту мистецтв та наукових досліджень (Polish Institute of Arts and Sciences of America) у червні 2000 року в Ягеллонському університеті;

е) звіт про роботу Комісії на конференції товариства „Брістоль” у Цешині у вересні 2000 року;

є) проведення пробних тестів в польських університетських осередках, де здійснюється навчання польської мови іноземців;

ж) створення Центру сертифікації польської мови як іноземної при Полонійному інституті в Ягеллонському університеті;

з) публікація офіційної версії опису мовної компетенції для усіх трьох рівнів;

и) проведення перших сертифікованих тестів з володіння польською мовою як іноземною уже в 2001 році [5: 491–494].

Насправді підготовка державних екзаменів тривала довше, ніж це передбачалося на початку. Перше сертифікаційне тестування відбулося у 2004 році і з того часу проходить регулярно принаймні тричі на рік (навесні, влітку та восени).

Загалом же діяльність Комісії виявилась результативною і завершилась створенням повних екзаменаційних пакетів для передбачених трьох рівнів володіння мовою. За розпорядженням міністра освіти та спорту 15 жовтня 2003 року була створена і діє досі Державна комісія з підтвердження володіння польською мовою як іноземною (Państwowa Komisja Poświadczenia Znajomości Języka Polskiego jako Obcego), завданням якої є організація та функціонування системи сертифікації володіння польською мовою як іноземною. До обов'язків Комісії, зокрема, входять організація та проведення державних сертифікаційних екзаменів з польської мови як іноземної, скликання державних екзаменаційних комісій, організація та проведення

навчання для екзаменаторів та спеціалістів, які здійснюють підготовку екзаменаційних матеріалів, промування системи підтвердження володіння польською мовою як іноземною в Польщі та за кордоном, співпраця з інституціями, які здійснюють таке навчання, видача сертифікатів державного зразка, що засвідчують рівень володіння польською мовою. Діяльністю Комісії керує Бюро з визнання дипломів та міжнародної співпраці при Міністерстві освіти та спорту. Її фінансування здійснюється з державного бюджету.

Комісія складається з десяти членів, представників основних осередків, що здійснюють навчання польської мови як іноземної, визнаних спеціалістів у галузі мовознавства та лінгводидактики. У 2010 році до складу Комісії входять:

проф., д-р. габ. Владислав Мьодунка (Ягеллонський університет) – голова;
 проф., д-р. габ. Анна Домбровська (Вроцлавський університет);
 проф., д-р. габ. Станіслав Дубіш (Варшавський університет);
 д-р. Івона Яновська (Ягеллонський університет) – секретар;
 проф., д-р. габ. Владислав Макарський (Католицький університет у Любліні);
 проф., д-р. габ. Ян Мазур (Університет Марії Кюрі-Скłodовської у Любліні);
 проф., д-р. габ. Божена Остроменцька-Фрончак (Лодзький університет);
 проф., д-р. габ. Єжи Порацький (Варшавський університет);
 проф., д-р. габ. Тадеуш Згулка (Університет ім. Адама Міцкевича у Познані);
 проф., д-р. габ. Уршуля Жидек-Бернарчик (Сілезький університет).

Уже в розпорядженні міністра освіти про створення Комісії зі справ сертифікації польської мови як іноземної з 1999 року було вказано, що її головним завданням є запровадити таку систему екзаменування, яка б відповідали міжнародним стандартам. Із 2000 року Польща стала членом Асоціації мовних експертів (ALTE – Association for Language Testers in Europe), роль її репрезентанта у цій міжнародній організації передано Ягеллонському університетові. У 2008 році державний сертифікаційний екзамен з польської мови для іноземців пройшов перевірку цієї організації, яка підтвердила його відповідність вимогам Ради Європи щодо мовної освіти [1].

Сьогодні державний сертифікаційний екзамен з польської мови передбачає перевірку мовної компетенції на трьох рівнях володіння: початковому, середньому загальному та високому. Відповідність польських мовних сертифікатів до вимог ALTE та інших дипломів, що засвідчують володіння основними іноземними мовами в Європі, зображає таблиця 1.

Таблиця 1

Відповідність сертифікатів володіння основними європейськими мовами до вимог ALTE

ALTE Breakthroughg A1	ALTE Waystrage A2	ALTE Threshold User B1	ALTE Independent User B2	ALTE Competent User C1	ALTE Good User C2
	Deutsch Grundbaustein Deutsch als Fremdsprache (GBS DaF)	Deutsch <u>Zertifikat Deutsch</u> (ZD)		Deutsch Zentrale Mittelstufen- prüfung (ZMP)	Deutsch Centrale Ober- Stufenprüfung (ZOP) Kleines Deutsches Sprachdiplom

	English Key English Test (KET)	English Preliminary English Test (PET)	English First Certificate in English (FCE)	English Certificate in Advanced English (CAE)	English Certificate of Proficiency in English (CPE)
	Français Certificat d'Études de Français Pratique 1 (CEFP1)	Français Certificat d'Études de Français Pratique 2 (CEFP2)	Français <u>Diplôme de</u> <u>Langue</u> <u>Française</u> (DL)	Français <u>Diplôme</u> <u>Supérieur</u> <u>d'Études</u> <u>Françaises</u> Modernes (DS)	Français Diplôme de Hautes Études Françaises (DHEF)
		Русский язык Тест по русскому языку как иностранному (ТРКИ-1)	Русский язык Тест по русскому языку как иностранно-му (ТРКИ-2)	Русский язык Тест по русскому языку как иностран-но му (ТРКИ-3)	Русский язык Тест по русскому языку как иностранному (ТРКИ-4)
		Język polski Poziom podstawowy	Język polski Poziom średni ogólny		Język polski Poziom zaawansowany

У 2010 році заплановано завершити розробку екзаменів з польської мови як іноземної для інших рівнів – A1, A2 і C1. Передбачено також підготовку тестових завдань для рівня *середній спеціальний* (Study Certificate), який давав би змогу іноземцеві розпочати навчання у вищих Польщі.

Головне завдання сертифікаційних екзаменів з польської мови, як вказують автори цієї ідеї, – окреслити мовні компетенції у володінні польською мовою як іноземною / другою будь-якої особи, яка виявить бажання скласти такий екзамен, незалежно від інституції, яка проводила навчання, навчальних планів, використаних матеріалів та застосованих методів. Інакше кажучи, екзамен може скласти кожен, хто виявить таке бажання, без огляду на те, де, скільки часу і як відбувалася підготовка до нього [3: 498].

Володіння польською мовою – це навички розуміння усної та писемної форми її сучасного варіанта і використання її в мові та на письмі. Предметом оцінки стали п'ять навичок:

- 1) граматична правильність;
- 2) розуміння зі слуху (аудіювання);
- 3) розуміння письмового тексту;
- 4) письмо;
- 5) говоріння.

Тести усіх рівнів мають подібну структуру, відрізняються лише ступенем складності завдань (табл. 2).

Таблиця 2

Структура сертифікаційного екзамену з польської мови як іноземної

Рівень	Кількість балів / час тривання екзамену	Усього
B1	розуміння зі слуху – 40 балів / 30 хв. розуміння письмового тексту – 40 балів / 45 хв.	200

	граматична правильність – 40 балів /60 хв письмо – 40 балів / 90 хв. говоріння – 40 балів / 15 хв.	
B2	розуміння зі слуху – 40 балів / 30 хв. розуміння письмового тексту – 40 балів / 45 хв. граматична правильність – 40 балів /60 хв письмо – 40 балів / 90 хв. говоріння – 40 балів / 15 хв.	200
C2	розуміння зі слуху – 40 балів / 30 хв. розуміння письмового тексту – 40 балів / 45 хв. граматична правильність – 40 балів /60 хв письмо – 40 балів / 90 хв. говоріння – 40 балів / 15 хв.	200

У завданнях на граматичну правильність екзаменованим пропонують три тексти, в яких потрібно вибрати 40 граматично правильних форм, переважно з-посеред трьох на вибір. Запропоновані тексти становлять логічну цілість, що дає змогу уникнути перевірки граматичної правильності на основі окремих, часто беззмстовних, не пов'язаних між собою речень. Такий підхід, як вказують укладачі, зумовлений переконанням, що завданням тесту є перевірка вміння застосовувати знання про граматичну структуру мови, а це найповніше виявляється на рівні тексту, а не окремого речення [3: 499].

Під час аудіювання екзаменованим представлено три серії коротких аудіозаписів та запропоновано вибрати правильну відповідь на запитання, що їх стосуються. Перша серія записів – це короткі поодинокі висловлювання, друга – уривки діалогу, третя – фрагменти полілогу або довшого, порівняно з попереднім, висловлювання. Екзаменовані можуть прослухати записи двічі або лише один раз (залежно від рівня). На кожну відповідь передбачено приблизно одну хвилину. Для кожного рівня застосовано інші пропорції кожної із серій. Зокрема, із загальної суми 40 балів на кожному з рівнів можна отримати:

B1 20 – 10 – 10

B2 15 – 15 – 10

C2 10 – 10 – 20

Завдання, що має на меті перевірку розуміння письмового тексту, складається з трьох серій. Екзаменованим запропоновано вибрати правильну відповідь на запитання, що стосується кожної із них. Перша серія – це окремі написи, графічні символи, друга – окремі речення, вибрані з оригінальних висловлювань, третя – це фрагменти обсягом один абзац. Як і в попередньому разі, пропорції кожної із серій залежать від рівня володіння мовою.

Завдання письмової роботи – написати короткий текст (близько 20 речень) на одну з п'яти тем, що мають загальний характер. Темі сформульовано так, що вони не вимагають спеціальних знань. Мета цієї частини екзамену – перевірка вміння використовувати польську мову на письмі, а не презентація знань на якусь тему. У шкалі від 1 до 4 балів оцінюється виконання завдання (зміст, довжина тексту, форма, композиція); граматична правильність; словниковий запас; стиль; орфографія та пунктуація. Кожну письмову роботу перевіряють два незалежні екзаменатори, результатом тесту є сума балів, виставлених кожним із них.

Метою останньої частини тесту – говоріння – є перевірка комунікативних

навичок екзаменованого. Екзамен має форму розмови з одним із екзаменаторів, за перебігом якої спостерігає інший. Передбачено такі форми взаємодії:

- висловлення думки на якусь загальну тему, наприклад, на основі газетного чи журнального тексту;
- міні-діалог, комунікативна ситуація, наприклад, запрошення в гості, на день народження;
- міні-дискусія.

Завдання екзаменаторів – оцінити у шкалі від 1 до 4 такі аспекти комунікативної компетенції іноземця:

- розуміння (розуміння інтенцій мовця);
- вимова та інтонація;
- граматична правильність;
- словниковий запас, ідіоматика, стиль;
- плинність висловлювання.

Сума балів кожного з екзаменаторів становить загальну оцінку цієї частини екзамену.

Як неважко зауважити, перевірка навичок 1), 2), 3) здійснюється насамперед на основі завдань, що полягають у виборі правильної відповіді (multiple choice). Це дає змогу повністю об'єктивувати їхнє оцінювання. Під час перевірки навичок 4), 5) повністю уникнути суб'єктивного чинника в оцінюванні не вдалося, проте його мінімізовано завдяки стандартизації критеріїв оцінки, їхній подвійній верифікації та спеціальному навчанню, яке проходять екзаменатори.

Кожна частина екзамену дає змогу отримати максимально 40 балів. Загальна сума балів, які можна здобути, – 200. Умовою успішного складення екзамену є позитивна оцінка (мінімум 60% балів) за кожно з п'яти його частин.

Стандарти вимог до державного сертифікаційного екзамену з польської мови докладно описані та широко доступні у традиційній друкованій формі [7], в Інтернеті на сторінці, присвяченій екзамену¹, а також на сторінці Комісії з підтвердження володіння польською мовою як іноземною². Там само можна знайти пробні завдання для кожного з рівнів (див. також [6]).

Як уже було вказано, державні сертифікаційні екзамени з польської мови для іноземців уперше відбулися у 2004 році і з того часу тривають регулярно. Їх можна скласти в екзаменаційних центрах Польщі або за кордоном. Протягом 2004–2009 років екзамен було проведено 77 разів, серед них сорок три рази в навчальних осередках на території Польщі, зокрема, у Варшаві, Кракові, Познані, Вроцлаві, Цешині, Катовицях, Любліні, Лодзі. Решта іспитів відбулася поза межами Польщі. „Географія” екзамену, як свідчить табл. 3, дуже широка – Чикаго, Нью-Йорк, Берлін, Братислава, Лілль, Мінськ, Токіо, Дрезден, Пекін, Київ, Мадрид, Париж, Афіни, Іркутськ, Потсдам, Сеул. У 2010 році цей список поповниться новим містом, уперше заплановано проведення екзамену у Дортмунді.

¹ <http://certyfikatpolski.pl>

² www.buwilm.edu.pl

Таблиця 3

Екзаменаційні осередки у 2004–2009 роках
(джерело: <http://certyfikatpolski.pl/>)

Екзаменаційні осередки	Рівень володіння мовою			
	B1	B2	C2	Усього
Варшава (x 19)	294	156	155	605
Краків (x 12)	100	142	110	352
Чикаго (x 4)	17	138	34	189
Нью-Йорк (x 5)	64	72	26	162
Берлін (x 7)	46	44	10	100
Познань (x 4)	24	36	12	72
Братислава (x 3)	8	14	19	41
Вроцлав (x 4)	25	7	7	39
Мінськ	11	11	9	31
Токіо	16	9	3	28
Лілль (x 2)	6	4	12	22
Дрезден	5	4	10	19
Пекін	11	6	0	17
Цешин	6	4	5	15
Київ	4	4	6	14
Мадрид	3	7	4	14
Париж	0	10	3	13
Катовіце	5	1	2	8
Афіни	0	4	3	7
Іркутськ	0	10	0	10
Люблін	2	3	2	7
Потсдам	3	23	4	30
Сеул	21	0	0	21
Лодзь (x 3)	18	18	9	45
Усього: 77	689	727	445	1861

Державний екзамен з польської мови як іноземної користується щораз більшою популярністю, а кількість осіб, які його складають, незмінно зростає. Так, у 2007 році до екзамену приступила 381 особа, у наступному ж, 2008 році – уже 447 осіб. Загалом же, за п'ять років функціонування державної системи сертифікації бажання засвідчити своє володіння польською мовою виявило близько 2 тис. осіб.

Цікавий матеріал для висновків дають вміщені на сайті сертифікаційного екзамену статистичні матеріали. Зокрема, більшість екзаменованих (76%) складала іспит на знання польської мови на середньому рівні (B1 та B2) і лише чверть – на вищому рівні C1 (див. табл. 4). Результати досі проведених екзаменів засвідчують серйозну підготовку тих, хто мав намір отримати сертифікат про знання польської мови. Аж 83% тих, хто розпочав екзамен, завершили його успішно. Серед них оцінки „дуже добре” та „добре” отримало в середньому 70% екзаменованих.

Таблиця 4

Результати сертифікаційних екзаменів у 2004–2009 роках (джерело: <http://certyfikatpolski.pl/>)

Рівні	Оцінка					Усього
	відмінно	дуже добре	добре	задовільно	незадовільно	
B1	50	248	213	63	115	689
B2	26	262	238	87	114	727
C1	17	155	143	49	81	445

Найчисленніша вікова група серед тих, хто складав сертифікаційний іспит з польської мови – молодь віком від 20 до 29 років. Таких, як показує табл.5, майже половина. Щодо статі, то виразну більшість серед зацікавлених становлять жінки (64 %) (див. табл. 6).

Таблиця 5

Профіль екзаменованих за віком (джерело: <http://certyfikatpolski.pl/>)

16–19 років	20–29 років	30–39 років	старші за 40 років
457 (25%)	903 (49%)	306 (16%)	195 (10%)

Таблиця 6

Профіль екзаменованих за статтю (джерело: <http://certyfikatpolski.pl/>)

Жінки	1183 (64%)
Чоловіки	678 (36%)

Щодо громадянства (місця народження), то найчисленнішу групу тих, хто розпочав іспит з польської мови як іноземної у 2004–2009 роках, становили представники німецького мовного кола, тобто кожна шоста особа. Наступна значна щодо кількості група екзаменованих – громадяни України (кожен сьомий). Як свідчить табл. 7, бажання скласти іспит з польської мови як іноземної виявило також чимало громадян Польщі, США, Росії, Білорусі, Франції, Японії, Іспанії, Словаччини, Чехії, Кореї, Швеції та інших держав.

Таблиця 7

Громадянство осіб, що склали сертифікаційний іспит з польської мови у 2004–2009 роках (джерело: <http://certyfikatpolski.pl/>)

Україна	265	Бразилія / Португалія	2
Німеччина	255	Хорватія	2
Польща	215	Фінляндія	2
США	173	Японія / Польща	2
Росія	114	Латвія	2
Білорусь	102	Мексика	2

США/Польща	82	Монголія	2
Франція	71	Судан	2
Японія	60	Туреччина	2
Іспанія	58	Албанія	1
Словаччина	52	Алжир	1
Чехія	46	Бельгія / Іспанія	1
Південна Корея	36	Болгарія / Франція	1
Швеція	31	Данія / Польща	1
Італія	29	Іран	1
Китай	20	Ірландія	1
Німеччина / Польща	20	Канада / США	1
Канада / Польща	19	Киргизстан	1
Великобританія	19	Конго	1
Бельгія	16	Німеччина / Швейцарія	1
Австрія	14	Нігерія	1
Греція	13	Нігерія / Польща	1
Канада	10	Норвегія / Польща	1
Казахстан	9	ПАР	1
Румунія	8	ПАР / Польща	1
Болгарія	6	Сербія	1
Норвегія	6	Сьєрра-Леоне	1
Бразилія	5	Словаччина / Польща	1
Грузія	5	Шрі-Ланка	1
Литва	5	Швеція / Німеччина	1
Вірменія	4	Швеція / США	1
Данія	4	Тайвань	1
Єгипет	3	Тунезія / Польща	1
Естонія	4	Україна / Польща	1
Франція / Польща	4	Великобританія / Польща	1
Греція / Польща	4	В'єтнам	1
Голландія	4		
Швеція / Польща	4	Усього	1861
Угорщина	4		
Люксембург	3		
Молдавія	3		
Португалія	3		
Словенія	3		
Швейцарія	3		
Австралія	2		

Подана вище таблиця, а також факт щораз більшої популярності екзамену з польської мови як іноземної дає важливий матеріал для розуміння загальної ситуації із вивчення іноземних мов у сучасній Європі та світі. У нинішніх реаліях мова – не лише елемент етнічної належності або сентиментальна згадка про походження предків, які колись покинули рідні землі, шукаючи кращої долі на чужині. Лише близько 40% осіб, які виявили бажання отримати сертифікат із володіння польською мовою, вказували на своє (більш або менш віддалене) польське коріння. Мотивації

більшості ж екзаменованих були більш прагматичними. Найчастіше це були іноземці, що планують навчатися або/і працювати у Польщі і для яких сертифікат про рівень володіння польською мовою стає умовою досягнення своєї мети. Так, згідно із законодавством, наявність сертифікату про володіння польською мовою обов'язкова під час працевлаштування іноземців на тих посадах, де використання польської мови є невіддільним елементом їхніх службових обов'язків. Зокрема, для середнього медичного персоналу потрібно засвідчити своє володіння польською мовою принаймні на рівні B1, для цивільних службовців – на рівні B2. Однією з вимог для отримання ліцензії Міністерства інфраструктури Польщі на діяльність в галузі операцій із нерухомістю є наявність сертифікату про володіння польською мовою на рівні C1. Саме тому серед осіб, які розпочинають сертифікаційний екзамен з польської мови, – працівники міжнародних корпорацій, урядовці, вчителі, менеджери, працівники закордонних банків, страхових компаній. Від його результатів часто залежить подальша професійна кар'єра та доля людини, оскільки такий документ дає змогу в майбутньому отримати постійний контракт та дозвіл на проживання.

Останнім часом зацікавлення екзаменом помітно зросло серед випускників шкіл, наприклад, у Німеччині, Білорусі та США, адже у цих державах сертифікат про володіння польською мовою як черговою іноземною дає додаткові бали до атестата, а це підвищує шанси випускника на вступ до вишу.

Дедалі частіше серед тих, хто зацікавлений складанням сертифікаційних екзаменів із польської мови як іноземної, – особи, які планують здобувати вищу освіту в Польщі. Такий документ звільняє їх від необхідності проходити підготовчий мовний курс перед початком навчання, а отже, й додаткових фінансових витрат. Польські вищі ставлять до іноземців різні вимоги щодо рівня володіння ними польською мовою. Для мистецтвознавців та студентів прикладних спеціальностей, як-то: музична освіта, різьба, малярство, фізичне виховання, обов'язковим є володіння польською мовою на рівні B1. Для навчання на інших спеціальностях потрібно скласти екзамен з польської мови на вищих рівнях.

Щораз частіше бажання скласти державний сертифікований екзамен з мови виявляють також польські громадяни, які постійно проживають поза межами Польщі і для яких володіння польською мовою дає додаткові переваги на ринку праці.

-
1. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge Univ. Press, 2001. Український переклад: Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003.
 2. *Gaszyńska-Magiera M., Horbatowski P., Lipińska E., Mędak S.* Testy biegłości '98. Koncepcja i teoretyczna organizacja // *Oswajanie chrząszcza w trzcinie, czyli, O kształceniu cudzoziemców w Instytucie Polonijnym Uniwersytetu Jagiellońskiego.* – Kraków, 1999. – S. 103–116.
 3. *Martynik W.* Certyfikatowi testy biegłości w języku polskim jako obcym // *Inne optyki. Nowe programy, nowe metody, nowe technologie w nauczaniu kultury polskiej i języka polskiego jako obcego.* – Katowice, 2001. – S. 495–503.
 4. *Miodunka W.* Od Stadium Języka Polskiego do Zakładu Językoznawstwa Stosowanego. 20 lat kształcenia cudzoziemców cudzoziemców Instytucie Polonijnym UJ // *Oswajanie chrząszcza w trzcinie, czyli, O kształceniu*

- cudzoziemców w Instytucie Polonijnym Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Kraków, 1999. – S. 42–43.
5. *Miodunka W.* Certyfikacja znajomości języka polskiego jako obcego. Założenia ogólne i kalendarium prac obcym // *Inne optyki. Nowe programy, nowe metody, nowe technologie w nauczaniu kultury polskiej i języka polskiego jako obcego.* – Katowice, 2001. – S. 491–494.
 6. Państwowy egzamin certyfikacyjny egzamin z Języka Polskiego jako obcego. Przykładowe testy dla poziomu podstawowego, (B1), średniego ogólnego (B2), zaawansowanego (C2). Państwowa komisja poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego. – Warszawa: MENiS, 2004. – 206 s.
 7. Standardy wymagań egzaminacyjnych. Państwowa komisja poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego. – Warszawa: MENiS, 2004. – 138 s.

ON LANGUAGE TESTING SYSTEM: THE EXPERIENCE OF POLAND

Halyna Chuba

*Jagiellonian University,
Department of Ukrainian Studies,
13 Pilsudskiego Str., 31-109 Krakow, Poland
phone: +48 12 423 21 95*

The article portrays positive experience of Poland in holding certified Polish examinations as a foreign language, it describes its structure, standards of requirements, assessment methods etc.

Key words: language certification, Polish as foreign language, language levels.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СЕРТИФИКАЦИОННЫЙ ЭКЗАМЕН ПО ЯЗЫКУ ДЛЯ ИНОСТРАНЦЕВ: ОПЫТ ПОЛЬШИ

Галина Чуба

*Ягеллонский университет,
кафедра украинизмоведения,
ул. Пилсудского 13, 31-109 Краков, Польша
тел.: +48 12 423 21 95*

В статье представлено успешный опыт Польши по внедрению государственных сертификационных экзаменов по польскому языку как иностранному, описана его структура, стандарты требований, уровни владения языком.

Ключевые слова: языковая сертификация, польский язык как иностранный, уровни владения языком.

Стаття надійшла до редколегії 10.02.2010
Прийнято до друку 12.04.2010